

चारित्र्यवान, सच्चा नेता

क्रांतिवीर रंगराव वि. पाटील ऊर्फ दादा यांचा २५ डिसेंबर १९१९ रोजी शिगाव येथे जन्म झाला. त्यांचे प्राथमिक शिक्षण शिगावमध्ये व मॅट्रिकपर्यंतचे शिक्षण रयत शिक्षण संस्थेत, सातारा येथे झाले. विद्यार्थी-दशेपासून त्यांना सार्वजनिक कार्याची आवड होती. विद्यार्थीदशेत असताना आगरकर, महात्मा फुले, छत्रपती शाहू महाराज व कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या विचारांचा पगडा त्यांच्या मनावर खोलवर रुजला. सत्ता, संपत्तीची व सुखाची हाव न धरता पोटापुरते मिळेल त्यावर समाधान मानायचे आणि समाजासाठी जीवन व्यतीत करायचे हे ठरवून त्यांनी जीवनाची वाटचाल पुढे सुरु ठेवली.

महात्मा गांधींच्या नेतृत्वाखाली राष्ट्रीय काँग्रेसचा स्वातंत्र्याचा लढा तीव्र होऊ लागला. दादाही अस्वस्थ झाले. राजकीय चळवळीत उडी घेऊन काम करू लागले. स्वराज्य प्राप्तीसाठी ध्येयवेडे होऊन क्रांतिवीर नाना पाटील, रामानंद भारती, बर्डे गुरुजी, वसंतदादा पाटील, पांडू मास्तर,

बोंडारकर शे.वा. पक्षातर्फे ते निवडून आले. १९५४ पासून सहकार चळवळीत सक्रिय सहभाग घेऊन शिगाव सोसायटीचे अध्यक्ष म्हणून आजतागायत ते काम करीत आहेत. 'अ' वर्गात सतत सोसायटी ठेवून ४ ते ५ लाखांची इमारत त्यांनी उभी केली आहे. वारणा सहकारी साखर कारखाना उभारणीतही त्यांचा मोठा सहभाग होता. १९५६ ते ५८ तालुका सुपरवायझर युनियनचे अध्यक्ष आणि जिल्हा सहकारी बोर्डाचे संचालक तसेच इस्लामपूर कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे अध्यक्ष म्हणूनही त्यांनी काम केले.

ग्रामीण भागातील मुला-मुलींची शिक्षणाची व्यवस्था उत्तम व्हावी म्हणून वाळवा तालुक्यात रयत शिक्षण संस्थेच्या पंधरा ते वीस माध्यमिक शाळा सुरु करण्यात त्यांनी पुढाकार घेतला. सध्या कोल्हापूर ताराराणी विद्यापीठाचे उपाध्यक्ष म्हणून ते काम करीत आहेत.

आणीबाणीच्या काळात इंदिरा गांधींना पाठिंबा देऊन काँग्रेस (आय) पक्षात त्यांनी प्रवेश केला.

वाळवा तालुक्यातील शिगाव येथील स्वातंत्र्यसैनिक रंगराव विठ्ठल पाटील ऊर्फ दादा यांचा ७१ वा वाढदिवस आज (मंगळवार) साजरा होत आहे. त्यानिमित्त...

भाई माधवराव बागल आदींच्या समवेत राहून त्यांनी काम केले.

सांगली संस्थान हद्दीतील विश्रामबाग, नांदे रेल्वेस्टेशन जाळण्यात त्यांचा मोठा सहभाग होता. इस्लामपूर मोर्चाला भरघोस पाठिंबा मिळविण्यासाठी काही प्रमुख गावांची जबाबदारी त्यांनी स्वीकारली. गावोगावी प्रचार करून पहाडी आवाजाने त्यांनी गावे पिंजून काढली. त्यांच्या भाषणांनी समाज प्रभावित होऊन राजकीय प्रवाहात आपोआप सामील होत असे. ७ सप्टेंबर १९४२ रोजी मल्लिकार्जुन टेकडीवरची सभा गाजली. दादा अडीच वर्षे भूमिगत होते. १९४२ ते ४५ या काळात त्यांच्यावर वॉरंट बजावण्यात येऊन त्यांना पकडून देणाऱ्यास ब्रिटिश सरकारने ५०० रुपयांचे बक्षीस जाहीर केले होते. या मुदतीत त्यांची मालमत्ता जप्त करून त्यांना ब्रिटिशांनी २४ जुलै १९४५ रोजी पकडून १४ महिने येरवडा-नाशिक जेलमध्ये ठेवले. १८ डिसेंबर १९४६ रोजी त्यांची सुटका झाली.

१९४६ साली सातारा जिल्हा काँग्रेस कार्यकारिणीवर, वाळवा तालुका प्रतिनिधी व ऑनररी सेक्रेटरी म्हणून त्यांनी दीड-दोन वर्षे काम केले.

महात्मा गांधींच्या वधानंतर काँग्रेसमध्ये घटनात्मक बदल झाला. तो काहीना न पटल्यामुळे नेतृत्व करणारी (कै.) केशवराव जेधे, शंकरराव मोरे, भाऊसाहेब राऊत, र. के. खाडिलकर, तुळशीदास जाधव, माधवराव बागल आदी मंडळी काँग्रेसमधून बाहेर पडली व त्यांनी शेतकरी कामगार पक्ष

रंगराव पाटील

१९७३ साली दिल्लीत स्वातंत्र्यसैनिकांचे अधिवेशन झाले. त्यात त्यांनी सक्रिय भाग घेतला.

सांगली जिल्हा स्वातंत्र्यसैनिक सन्मान समितीचे अनेक वर्षे ते अध्यक्ष होते. १९८३ साली शासकीय गौरव समितीचे सदस्य व जून १९९० ला अध्यक्ष म्हणून तसेच महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस (आय)कडून जिल्हा स्वातंत्र्यसैनिक वन्वीयर (संघटक) म्हणून त्यांनी काम केले. स्वातंत्र्यसैनिकांचे पेंशन, सवलती आदी अनेक प्रश्न त्यांनी सोडविले.

विमलनाथ शेटे

शासकीय अधिकाऱ्यांकडून होणारा अन्याय, अत्याचार आणि कार्यकर्त्यांतील लाचारी प्रवृत्तीविरोधी आजपर्यंत जाहीर सभांतून ते घणाघाती टीका करीत आले आहेत.

दादा, ज्या. ज्या पदावर गेले तेथील प्रशासन त्यांनी अगदी चोख ठेवले आणि स्वतः धुतल्या तांदळाप्रमाणे स्वच्छ राहून मोह व लोभाला बळी न पडता भ्रष्टाचाराला आळा घालीत आले.

सच्चे व एकनिष्ठ काँग्रेस (आय) कार्यकर्ते आहेत. देशभरी कार्यकर्त्यांचा संच त्यांनी